

"מחלה, מלחמה והחלמה"

יום עיון לחטיבה הרפואית

09:00–08:30 התכנסות ורישום, קפה ומאפה.

12:00–09:00 סדנאות:

- העובדה הנבחרת (Selected fact) מחלקיקי ביתא למשמעות\ מר' אורן להק
- הכוחות המרפאים של הקבוצה - תהליכי שחזור וריפוי בקבוצה האנליטית בסטינג רפואי\ גב' ענת נכטיגל
- פיתוח תפקיד בצל המלחמה - האופנים בהם התפקיד שלי משתנה בעת הזו\ גב' יעל שרון וגב' שלי זוסמן
- "והילד הזה הוא אני" - סדנא לעבודה טיפולית באמצעות סיפורים וספרים במצבי אובדן אבל וחולי\ ד"ר אביטל גרשפלד-ליטוין
- למצוא מחדש את המילים אחרי 7.10 סדנאת כתיבה ושיתוף למטפלים.ות\ גב' עדי כהן
- יחסי מדריך מודרך והשפעתם על תהליך ההדרכה\ גב' נעמי יואלי

13:00–12:00 הפסקה, כיבוד ומינגלינג.

16:00–13:00 הרצאות:

- "הגוף שלי קורס עכשיו גם המדינה": ההתערבות המתבקשת כשגוף מחלה מלחמה וכמיהה להחלמה נפגשים\ ד"ר רבקה רייכר-עתיר
- reaching out בעת מלחמה\ גב' שרון רצהבי
- "כולם נפלו על הראש": עבודת הפסיכולוג הרפואי בבית חולים קדמי בזמן מלחמה\ ד"ר אודי בונשטיין
- פרוייקט תמר - מודל לטיפול מודע טראומה במרפאות פריון ונשים\ גב' עדי דברן-לנקרי
- טיפול בפצועי מלחמה - המטפל כדמות התקשרות\ דר' ג'ני סינה

יום חמישי, ה-06.06.24, 09.00 – 16.00

קמפוס האקדמית תל אביב יפו

”מחלה, מלחמה והחלמה” –

יום עיון לחטיבה הרפואית

סדנה 1- העובדה הנבחרת (Selected fact) מחלקיקי ביתא למשמעות\ מר' אורן להק.

תאור: העובדה הנבחרת הינה מונח שטבע האנליטיקאי וילפורד ביון, אשר מתייחס לתהליך גיבוש מודל מתוך הקשבה לחומרי הגלם והאסוציאציות שמביא המטופל לטיפול. אליבא דה ביון, על המטפל לנסות בעזרת הרברי (Reverie) להבין את הגולמי, חסר הפשר (התנסויותיו של המטופל).

בסדנא נלמד את המונחים הבסיסיים בחשיבתו של ביון ונתרגל באופן יישומי את האופן בו ניתן לסייע למטופל לנסח את חוויותיו הגולמיות לכדי משמעות (לדוגמא, להבין את כאביו הפסיכוסומטיים) ובכך לסלול את הדרך להבנת המצוקה הפסיכולוגית, ההגנות בהן משתמש (התקפה על החיבורים ועוד) והאפשרות לפעול באופן יעיל להשגת יעדים התפתחותיים בחייו.

שלב מקצועי: כולם

דרישות מיוחדות: כל המשתתפות בסדנא מתבקשות לשלוח קטע קצר מתוך פגישה טיפולית (עד עמוד) למייל: lahakoren@gmail.com.

על המנחה: מר' אורן להק, פסיכולוג רפואי מומחה-מדריך / מנהל 'מרפאה פסיכולוגית', מוסד מוכר להתמחות.

"מחלה, מלחמה והחלמה" –

יום עיון לחטיבה הרפואית

סדנה 2- הכוחות המרפאים של הקבוצה- תהליכי שחזור וריפוי בקבוצה האנליטית בסטינג רפואי\ גב' ענת נכטיגל

תאור: הסדנא תשלב למידה יחד עם התנסות והתבוננות, בשלושה חלקים.

בחלק הראשון נלמד מהם הכוחות המרפאים בקבוצה, כמו שייכות, אלטרואיזם, תקווה ואוניברסליות.

בחלק השני נתנסה בסימולציה של קבוצה טיפולית בסטינג הרפואי, דרכה תחוו את המפגש של כל משתתף עם עצמו ועם אחרים, ואת "היכל המראות הקבוצתי". נחווה ונמשיג את התהליכים הקבוצתיים שבמהלכם משתחזרים ועוברים תיקון, פצעי המטופלים. נראה כיצד חברי הקבוצה טווים יחד אריג של קרבה, משמעויות ואפשרויות חדשות ביחסים, שמתוכו כל חבר גוזר את הבגד הייחודי לו (רעיון "המטריקס הקבוצתי" של פוקס).

בחלק השלישי נערוך דיון על חווייתכם בסדנא, דילמות ואסוציאציות מעבודתכם, אל מול רעיונות האנליזה הקבוצתית.

שלב מקצועי: כולם

דרישות מיוחדות: ללא

על המנחה: גב' ענת נכטיגל, פסיכולוגית רפואית - מדריכה, מנהלת השירות הפסיכולוגי בבית החולים "כרמל" בחיפה (מוכר להתמחות), מתמחה במכון הישראלי לאנליזה קבוצתית.

”מחלה, מלחמה והחלמה” –

יום עיון לחטיבה הרפואית

סדנה 3- ניתוח תפקיד בצל המלחמה - האופנים בהם התפקיד שלי משתנה בעת הזו\ גב' יעל שרון וגב' שלי זוסמן

תאור: המלחמה שמלווה אותנו מאז השבעה באוקטובר הביאה איתה שינויים ופריצת גבולות ברמה המדינית, ובהתאמה גם ברמה המערכתית, לרבות מערכות הבריאות. שינויים ארגוניים אלה, מביאים לא פעם לשינוי באופן נטילת התפקיד, ואנו עשויים למצוא את עצמנו נוטלים עלינו תפקידים לא מודעים, ונקלעים לדינמיקות חדשות ועוצמתיות במסגרת התפקיד.

ניתוח תפקיד היא שיטה ייחודית שמבוססת על עבודתו של ביון שנועדה לעזור ליחיד לבחון את דרך ההתנהלות שלו/ה בתפקיד תוך התייחסות להקשר של הארגון והכוחות הגלויים והסמויים בו. הנחת העבודה היא שתפיסת תפקיד היא שילוב של התפקיד שניתן על ידי הארגון (מושפע מהמשימה, הדינמיקה וההיסטוריה) ושל האופן בו היחיד תופס את התפקיד.

נכיר מושגים תיאורטיים של חקירת תפקיד בגישה פסיכואנליטית מערכתית, נחוזה התנסות אישית בחקירת תפקיד ונקיים רפלקציה על הלמידה.

שלב מקצועי: מומחים ומדריכים

דרישות מיוחדות: ללא

על המנחות: גב' יעל שרון, פסיכולוגית רפואית מדריכה, המרכז הרפואי ע"ש סוראסקי איכילוב. וגב' שלי זוסמן, פסיכולוגית ארגונית.

סדנה 4- "והילד הזה הוא אני" – סדנא לעבודה טיפולית באמצעות סיפורים וספרים במצבי אובדן אבל וחולי\ ד"ר אביטל גרשפלד-ליטוין

תאור: "כְּשֶׁתִּזְרְתִּי תִּבְיָתָה מִן הַמָּצֵב
אֶמְרֵתִי: אֶבָּא, אֶבָּא, אוֹתָב אוֹתָנוּ,
אֶמָּא, אֶנִּי אוֹתְבָת אֶת אֶבָּא
וְאֶת כָּל תְּחִלִּים שְׁלָנוּ.
אֶנִּי יוֹדַעַת שְׁאֶבָּא יָשׁוּב בְּקֶרֶב
אֶנִּי יוֹדַעַת שֶׁהוּא תִּהְיֶה מְכָרַח לְלֶכֶת
אֶבָּל מִלְחָמָה זֶה דְּבָר בּוֹכָה,
נְאֻמִּי בּוֹכָה בְּשֶׁקֶט..."
(תרצה אתר, "מלחמה זה דבר בוכה", 1975)

א.נשים הם מספרי סיפורים (Homo Narrans) וישנה חשיבות גדולה ליכולת לספר וליצור נרטיב קוהרנטי ורציף. הסיפור יכול להוות מרחב מעברי שבו מתקיימים המציאות והדמיון, תוך שמירה על מרחק רגשי ומימד השלכתי/הזדהותי באמצעות מטאפורות ודימויים, ויזואליים ומילוליים. באופן זה, משמש הסיפור ככלי לתווך תכנים קשים וליצירת שיח במרחב הטיפולי והמשפחתי. הסדנא תתמקד בעבודה טיפולית תוך שימוש בספרות ומוטיבים ספרותיים ככלי טיפולי במצבי אובדן ואבל, חולי, פציעה ומוות תוך התנסות חוויתית באמצעות ספרים וסיפורים.

שלב מקצועי: כולם

דרישות מיוחדות: ללא

על המנחה: ד"ר אביטל גרשפלד-ליטוין פסיכולוגית רפואית מומחית-מדריכה. ומרצה בנושא התמודדות עם חולי, אובדן ואבל. ראש המגמה לפסיכולוגיה רפואית במכללה האקדמית תל אביב יפו, מרכזת היחידה להוראת האובדן והאבל במכון מפרשים לחקר והוראת הפסיכותרפיה, פסיכולוגית ומדריכה בבית החולים ספרא לילדים, תל השומר.

"מחלה, מלחמה והחלמה" -

יום עיון לחטיבה הרפואית

סדנה 5- למצוא מחדש את המילים אחרי 7.10 - סדנת כתיבה ושיתוף למטפלים.ות **גב' עדי כהן**

תאור: מילים הן כלי העבודה שלנו כפסיכולוגים.ות. מילים מהדהדות. מנחמות. מתארות. נוגעות בחוויה. מפרשות. מבנות-מחדש. אבל מה קורה למילים כשאירועים כל כך סוערים פוקדים אותנו? ומה נעשה אנחנו כשהמילים "הרגילות" שלנו נשמטות או מאבדות משמעות אל מול האירועים הקשים שאנו עוברים?

בסדנה נתייחס לחוויה שלנו מאז ה-7.10 כאנשי ונשות טיפול שמילים הן כלי העבודה העיקרי שלהם.ן. נשוחח על ערכה של כתיבה מבחינה פסיכו-פיזיולוגית, נתנסה בתרגול חוויתי ותרגילי כתיבה, וננסה לגעת בחוויה שלנו מבפנים דרך המילים הכתובות והשיתוף. הסדנה נועדה לשמש מרחב עיבוד למטפלים.ות בעת מורכבת זו, ולאפשר למטפלים.ות להכיר את הכתיבה כמשאב טיפולי.

שלב מקצועי: כולם

דרישות מיוחדות: ללא

על המנחה: גב' עדי כהן, פסיכולוגית רפואית, מובילה את תחום הטיפול בדימוי גוף והתמחות בפסיכולוגיה רפואית בבית קוגניטיקה. עובדת לפי מודל אינטגרטיבי ממוקד גוף, סכמות ויחסים. מייסדת שותפה של ביה"ס לפסיכותרפיה מבוססת מחקר ומצוינות קלינית ומרחב המטפלים.ות - "הקומה השישית".

סדנה 6- יחסי מדריך מודרך והשפעתם על תהליך ההדרכה\ גב' יואלי נעמי

תאור: יחסי מדריך מודרך נמצאים בבסיס תהליך ההדרכה בו המדריך "מגדל" את המודרך, מרחיב ומעמיק את התובנות שלו, בוחן את עמדותיו, ומסייע לו להבין היכן הוא מתקשה ומבקש לצמוח.

מטרת הסדנה לאפשר שיח מדריכים ממוקד קשר בין המדריך והמודרך – העמדות הרגשיות המודעות ולא מודעות העולות להוות מכשול בתהליך

בתקופה מאז 7 באוקטובר נחשפו מדריכים ומודרכים לאירועים עוצמתיים החורגים משגרת עבודתם (טראומה, אימה, אמון, טראומה משנית, חמלה ותשישותה, אשמה, קונפליקט ערכי) ונדרשו להכילם, ולטפל בהם תוך כדי התמודדות רגשית אתית ואנושית ובדיקת גבולות הטיפול.

המפגש מיועד למדריכים בפסיכולוגיה רפואית הנכונים להביא למפגש מקרה, סוגייה ספציפית, ולאפשר לקבוצה לדון בהיבטים הרגשים אליהם אנו נחשפים.

המפגש לא יעסוק בניתוח המקרה המוצג אלא יתמקד בקשר שבין המדריך למודרך דרך המקרה כבסיס להרחבת ידע והבנה.

שלב מקצועי: מדריכים ומסתמכים להדרכה

דרישות מיוחדות: הבאת מקרה או סוגיה כמתואר

על המנחה: גב' יואלי נעמי, פסיכולוגית קלינית ורפואית בכירה- מדריכה

"מחלה, מלחמה והחלמה" –

יום עיון לחטיבה הרפואית

הרצאה א' - "הגוף שלי קורס עכשיו גם המדינה": ההתערבות המתבקשת כשגוף מחלה מלחמה וכמיהה להחלמה נפגשים \ ד"ר רבקה רייכר-עתיר

ההרצאה תעסוק בצריבת הטרומה הקולקטיבית בגוף האישי החולה המתחלה והמחלים.

ה 7 באוקטובר מעורר עד היום רגשות קשים מנשוא המשסעים בין בני –אדם ומתנקזים לחוסר אונים, אימה, חימה, שנאה ונקמה. לצד אלו עולים גם רגשות של אחווה וסולידריות מקרבים שפותחים לב וקשרים בינ"א. ההרצאה תתמקד באלו ובהשלכותיהם על הגוף והטיפול הפסיכולוגי.

החוטים המקשרים בין מציאות של קורונה ומלחמה המעוררות טראומה קולקטיבית לבין הלא המודע האישי והגוף הפרטי יידונו בהתייחסות למושג האלביתי הגופני והדינמיקה שלו.

הטיפול בדיבור עליו אנו אמונים יתואר כמקור חיוני ביותר להחלמה וצמיחה. יובאו דוגמאות.

על המנחה: ד"ר רבקה רייכר-עתיר. פסיכולוגית קלינית ורפואית מדריכה. עוסקת בהדרכה וטיפול פסיכולוגי בתחומים של חולי ופגיעה גופנית ובשאלות הקשורות למשמעויות של תוחלת החיים ואיכותם. השלימה לימודי תואר שלישי בפילוסופיה בתחום הביו-אתיקה. בעבר מנהלת המערך הפסיכולוגי במרכז רפואי רבין בילינסון, מרצה בכירה באקדמית תל -אביב – יפו, חברת הוועדה המקצועית לפסיכולוגיה רפואית, יו"ר ועדת האתיקה של הפסיכולוגים בישראל וממנסחי עידכון קוד האתיקה הנוכחי, יוזמת התכנית לפסיכולוגיה משפטית ממקימיה ומוריה.

**”מחלה, מלחמה והחלמה” –
יום עיון לחטיבה הרפואית**

**הרצאה ב'- reaching out בעת מלחמה\
גב' שרון רצהבי**

יישוג (reaching out) הוא אחד התפקידים הקשים ליישום במערכת הציבורית, בעיקר לאנשי מקצוע צעירים. עם זאת, הוא אחד הכלים שמאפשרים הגעה לאוכלוסיות שלא טופלו קודם ואולי לא היו מגיעות לטיפול אחרת.

בהרצאה נעסוק בהתייחסות לזמן מלחמה כזמן בו יש מקום להרחיב את היישוג תוך יוזמה וקשיבות למטופלים חדשים, לאנשי צוות בית החולים ולצרכי המערכת המשתנים.

על המנחה: גב' שרון רצהבי, פסיכולוגית רפואית מדריכה, אחראית השירות הפסיכולוגי רפואי בבית החולים הילל יפה.

"מחלה, מלחמה והחלמה" –

יום עיון לחטיבה הרפואית

הרצאה ג'- "כולם נפלו על הראש": עבודת הפסיכולוג הרפואי בבית חולים קדמי בזמן מלחמה\ ד"ר אודי בונשטיין

עם תחילת מלחמת חרבות ברזל נכנס המרכז הרפואי לגליל ל'נוהל מלחמה' שעיקרו – מעבר מהיר של מחלקות האשפוז למרחבים המוגנים ('העיר התחתית' הממוגנת של בית החולים) ורידוד המאושפזים. גם הגדרות התפקיד של הפסיכולוגים שונו, וכללו את האחריות על הפעלת מרכז הדחק (בחירום) ואת הדאגה למצבם הנפשי של הצוותים הרפואיים.

בתוך כך המשיכה גם עבודת השגרה.

השירות הפסיכולוגי נדרש לאדפטציה מהירה למצב החדש, ולצורך המהיר של כולם 'להיכנס מתחת לאלונקה' באזורים ותחומי פעילות החורגים מאוד מאזורי הנוחות. לפסיכולוגיות הרפואיות היה מקום חשוב בתהליך זה.

בהרצאה אתמקד באתגרים, בקשיים ובפתרונות אשר מצאנו, ובתפקיד החשוב והייחודי של הפסיכולוג הרפואי בזמן מלחמה.

על המנחה: ד"ר אודי בונשטיין, פסיכולוג קליני ורפואי, פסיכולוג ראשי ומנהל השירות הפסיכולוגי במרכז הרפואי לגליל, נהריה

"מחלה, מלחמה והחלמה" -

יום עיון לחטיבה הרפואית

פרוייקט תמר - מודל לטיפול מודע טראומה במרפאות פריון ונשים \ גב' עדי דברן לנקרי

המפגש הרפואי כולל צורך בחשיפה אישית של המטופל ומתן אמון במטפל, ומתוך כך הימצאות בעמדה פגיעה ורגישה. זאת לצד הפקעת השליטה על הגוף בעת הבדיקה הגופנית והטיפול - מהווים לא אחת טריגר לרה-טראומטיזציה בקרב מטופלים.

הקושי המובנה שנוצר בסיטואציות אלה עבור המטופלים כמו גם הצוותים, הביא אותנו למצוא שיטה נגישה, שתפתח תחושת מסוגלות במטופלים ובצוותים ותאפשר ניהול מודע יותר ובריא יותר, של המפגש הרפואי.

פרוייקט תמר הוקם במרפאת הפריון של שיבא תל השומר בשיתוף פעולה הדוק בין הצוות הפסיכולוגי, הסיעודי והרפואי במרפאה ובלייווי "קרן בריאה". הפרוייקט פועל במרפאה בשנתיים וחצי האחרונות, ולאחרונה התרחב לכלל בית החולים לנשים בשיבא.

בסיס עקרונותיו הוקמו מערכי טיפול מודעי טראומה בכל בית החולים לנשים, בשיבא ובמרכזים רפואיים נוספים.

ההרצאה תעסוק בתיאור המודל לטיפול מודע טראומה לאורו מתנהל פרויקט תמר, ובמהלכה יוצגו שיטות וכלים להטמעה במרפאות שונות.

על המנחה: גב' עדי דברן לנקרי, פסיכולוגית רפואית מתמחה ממייסדות פרויקט תמר במרכז הרפואי, במרכז הרפואי שיבא תל השומר.

"מחלה, מלחמה והחלמה" –

יום עיון לחטיבה הרפואית

הרצאה ה'- "טיפול בפצועי מלחמה - המטפל כדמות התקשרות\ דר' ג'ני סינה

בתחילת המלחמה הגיעו פצועים רבים לבתי החולים – פצועים מיום ההתקפה ב-7.10 וחיילים שנלחמו במחבלים. המערך הפסיכולוגי נדרש להיערכות מהירה לקלוט וללוות את כמויות הפצועים שהגיעו.

בהרצאה זו אדבר על תובנות ומסקנות מהליווי שנתנו לפצועים מתחילת המלחמה ובחודשים העוקבים.

אציג גישה טיפולית לייצוב פסיכולוגי ראשוני שכלל אלמנטים מעולם הטיפול בטרומה, תיאורית התקשרות והיפנוזה. ארחיב על המטפלת הפסיכולוגית כדמות התקשרות ראשונית במצב מצוקה גבוה ועל השימוש בתובנות מתיאורית התקשרות והתיאוריה הפוליוגאלית ליצירת קשר ראשוני תומך.

נדון במקרים בהם גישה זו היתה משמעותית וגם במקרים בהם היה קשה לעזור.

על המנחה: ד"ר ג'ני סינה, פסיכולוגית קלינית מומחית ורפואית מומחית-מדריכה, מורשית היפנוזה מטפלת AEDP מוסמכת. המרכז לטיפול בהשמנת יתר, מרכז רפואי שיבא. קליניקה פרטית באבן יהודה.

**"מחלה, מלחמה והחלמה" –
יום עיון לחטיבה הרפואית**

**תודה לכל המנחים והמרצים על הנכונות
לתת מזמנם, מרצם והידע שלהם לטובת
הקהילה המיוחדת שלנו.**

**תודה לכל באי הכנס שמשקיעים מזמנם
ומכספם על מנת לקחת חלק ביום זה.**

אנו מזכירים בהזדמנות זו כי ועד החטיבה הרפואית
בהפ"י, שאמון על הפקת יום עיון זה ועל פעילויות
רבות אחרות, מגייס לשורותיו חברי ועד נוספים על
מנת להרחיב את פועלנו ולהטיב עם הקהילה
והמקצוע.

מוזמנים להגיש מועמדות על ידי פניה לאחד מחברי
הועד:

סער הראל
דויד מעוז ישראל
שרון קיטרון
סימון וויטמן

יום חמישי, ה-06.06.24, 09.00 – 16.00

קמפוס האקדמית תל אביב יפו